

KANSALLINEN KOULUTUKSEN ARVIOINTIKESKUS (KARVI)

Arviointineuvosto

Aika	16.5.2024 klo 12.00–15.00
Paikka	Teams
Jäsenet	Bursiewicz Nikolas Hannula Mirja Harmanen Minna Heinikoski Mikko Ikola Päivi Koski Jouni (pj) Mikkilä-Erdmann Mirjamaija Paloniemi Jarmo Sarmola Jaakko Toivanen Aliisa Ubani Martin Värri Kyösti (klo 13.00 saakka) Wikström-Grotell Camilla
Asiantuntijajäsenet	Fonsel Johanna Härkönen Onni Lundmark Suvituuli
Esittelijä	Harri Peltoniemi
Johtoryhmän muut jäsenet	Kirsi Hiltunen Helka Luodelahti Hannele Seppälä Salla Venäläinen
Henkilökunnan edustaja	Jaana Saarinen
Sihteeri	Tarja Frisk
Asiantuntijat	5 § Annette Ukkola ja Niina Rumpu 6 § Matti Suomilammi 7 § Kati Jokio ja Siru Myllykoski-Laine

1 § Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Jouni Koski avasi kokouksen klo 12.00.

2 § Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta annetun asetuksen (1317/2013) 6 §:n mukaan arviointineuvosto on päätösvaltainen, kun puheenjohtajan lisäksi läsnä on vähintään puolet muista jäsenistä. Arviointineuvoston kokous on laillisesti koollekutsuttu, kun sähköinen kokouskutsu on toimitettu seitsemän (7) vuorokautta ennen kokouksen ajankohtaa.

Esitys Todetaan kokous laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös Esityksen mukaan.

3 § Kokouksen työjärjestys

Esitys Hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös Esityksen mukaan.

4 § Pöytäkirjan tarkastajan nimeäminen

Arviointineuvoston päätöksen 1.12.2014 mukaan kokouksista pidetään pöytäkirjaa. Pöytäkirjan allekirjoittavat kokouksen puheenjohtaja ja pöytäkirjan tarkastaja sekä varmentaa sihteeri.

Esitys Valitaan arviointineuvoston kokouksen 16.5.2024 pöytäkirjan tarkastaja. Seuraavana on vuorossa Mikko Heinikoski.

Päätös Esityksen mukaan.

5 § Yhteiskunnallisten aineiden oppimistulosten arvioinnin hankesuunnitelma (Ukkola ja Rumpu)

Liite 1. Hankesuunnitelma

Historian ja yhteiskuntaopin oppimistulosten arviointihanke on käynnistynyt keväällä 2024. Tehtävät esitellään keväällä 2025, ja varsinainen arviointi toteutetaan kouluissa keväällä 2026. Arvioinnilla selvitämme, miten perusopetuksen opettussuunnitelman perusteiden tavoitteet saavutetaan historiassa ja yhteiskuntaopissa.

Arviointi on osa kansallista oppimistulosten arviointijärjestelmää. Oppimistulosten arvioinnit tuottavat tietoa koulutuksellisen tasa-arvon toteutumisesta esimerkiksi oppilaan sukupuolen ja asuinpaikan mukaan. Arvioinneissa selvitetään muun muassa oppilaiden kielitaustan, koulun koon, kolmiportaisen tuen tason ja huoltajien koulutustaustan yhteyttä oppilaiden osaamiseen. Arviointien tuloksia voidaan hyödyntää koulutuksen ja opetuksen kehittämisessä kansallisesti ja paikallisesti. Eri arviointihankkeiden tuloksia yhdistämällä saadaan kokonaisvaltaista tietoa

paitsi oppilaiden osaamisesta, myös opetuksesta ja osaamiseen yhteydessä olevista tekijöistä.

Historian ja yhteiskuntaopin oppimistulosten arvioinnin kohderyhmänä ovat perusopetuksen oppilaat, jotka aloittavat yhdeksännen vuosiluokan elokuussa 2025. Lähtökohtaisesti kaikki otoskoulujen yhdeksäsluokkalaiset osallistuvat arviointiin esimerkiksi kielitaustasta tai tuen tarpeesta huolimatta, sillä tarkoituksena on tuottaa kansallista tietoa koko ikäluokan osaamisesta. Yksittäinen oppilas voidaan jättää rehtorin päätöksellä pois arvioinnista.

Arvioinnissa pyritään vastaamaan seuraaviin kysymyksiin:

1. Kuinka hyvin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden tavoitteet on saavutettu historian ja yhteiskuntaopin oppiaineissa?

2. Mitkä oppilaaseen, opetukseen, kouluun ja alueeseen liittyvät taustatekijät selittävät osaamista ja oppimistulosten eroja?

Historian ja yhteiskuntaopin arviointiaineisto kerätään ensimmäistä kertaa digitaalisesti. Tehtävänlaadintaan osallistuu oppiaineiden asiantuntijoita yliopistoista ja kokeneita opettajia perusopetuksesta. Arviointi toteutetaan siten, että arviointitapahtumat ovat oppilaille opetussuunnitelman perusteiden mukaista toimintaa. Tehtäväsarjan tekeminen on oppilaille vastaava tilanne kuin tavallisen kokeen suorittaminen.

Arviointineuvostolta haluaisimme kuulla näkemyksiä seuraaviin kysymyksiin:

- Miten arviointihanketta kannattaisi rajata?
- Historian opiskelu päättyy usein kahdeksannella luokalla. Kannattaisiko otokseen ottaa kahdeksäsluokkalaisia historian kokeeseen ja yhdeksäsluokkalaisia yhteiskuntaopin kokeeseen?

Esitys

Arviointiasiantuntijat Niina Rumpu ja Annette Ukkola esittelevät yhteiskunnallisten aineiden oppimistulosten arvioinnin hankesuunnitelman. Arviointineuvosto hyväksyy osaltaan hankesuunnitelman, jonka johtaja hyväksyy arviointineuvostoa kuultuaan.

Päätös

Esityksen mukaan.

6 § Katsomusaineiden oppimistulosten arvioinnin hankesuunnitelma (Suomilammi)

Liite 2. Hankesuunnitelma

Katsomusaineiden oppimistulosten arviointihanke on käynnistynyt keväällä 2024. Tehtävät esitellään keväällä 2025, ja varsinainen arviointi toteutetaan kouluissa keväällä 2026. Arvioinnilla selvitämme, miten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden tavoitteet saavutetaan evankelisluterilaisen uskonnon oppimäärässä, ortodoksisen uskonnon oppimäärässä, islamin oppimäärässä ja elämäntiedossa.

Kuten historia ja yhteiskuntaoppi, niin myös katsomusaineiden oppimistulosarviointi on osa kansallista oppimistulosten arviointijärjestelmää.

Katsomusaineiden oppimistulosten arvioinnin kohderyhmänä ovat perusopetuksen oppilaat, jotka aloittavat yhdeksännen vuosiluokan elokuussa 2025. Lähtökohteisesti kaikki otoskoulujen evankelisluterilaista uskontoa, ortodoksista uskontoa, islamia ja elämänkatsomustietoa opiskelevat yhdeksäsluokkalaiset osallistuvat arviointiin esimerkiksi kielitaustasta tai tuen tarpeesta huolimatta, sillä tarkoituksena on tuottaa kansallista tietoa koko ikäluokan osaamisesta.

Vähemmistöuskontojen osalta otostamisessa otetaan huomioon, että näiden uskontojen oppimääriä ei opeteta läheskään kaikissa kouluissa. Siksi näiden kohdalla otostaminen vaatii tiivistä yhteistyötä opetuksenjärjestäjien kanssa.

Yksittäinen oppilas voidaan jättää rehtorin päätöksellä pois arvioinnista.

Arvioinnilla pyritään vastaamaan seuraaviin kysymyksiin:

1. Missä määrin evankelisluterilaisen, ortodoksisen ja islamin uskonnon oppimäärien sekä elämänkatsomustiedon perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden tavoitteet on saavutettu?
2. Mikä on oppilaiden osaamistaso eri uskontojen sisältöalueilla (suhde omaan uskontoon, uskontojen maailma ja hyvä elämä)?
3. Mikä on oppilaiden osaamistaso elämänkatsomustiedon eri sisältöalueilla (Katsomus ja kulttuuri, etiikan perusteita ja Ihmisoikeudet ja kestävä tulevaisuus)?
4. Miten oppilaiden arjessa näkyy oman katsomusaineen opiskelu (Eettiset periaatteet, erilaisten oppimisympäristöjen hyödyntäminen)?
5. Mitä yhteyksiä ja eroja havaitaan, kun eri sisältöalueiden oppimistuloksia rinnastetaan oppilaan taustatekijöihin (sukupuoli, huoltajien koulutustausta, jatko-opintosuunnitelmat) ja oppimisympäristön piirteisiin (koulun alueellinen sijainti)?
6. Mitä eroja ja yhtäläisyyksiä havaitaan oppilaiden käsityksissä eri uskontojen ja elämänkatsomustiedon oppimäärien oppilaiden välillä?

Arviointineuvostolta haluaisimme kuulla näkemyksiä seuraaviin kysymyksiin:

- Miten arviointihankkeessa pitäisi käsitellä pienempiä vähemmistöuskontoja (katolinen uskonto, buddhalaiset jne.)?
- Miten huomioidaan ruotsinkieliset oppilaat vähemmistöuskontojen osalta? Kyseiset ryhmät ovat hyvin pieniä, joten onko kansallisen arvioinnin kannalta tarkoituksenmukaista etsiä näitä erikseen arviointiin ja kääntää materiaali sitä varten?

Esitys

Arviointiasiantuntija Matti Suomilampi esittelee katsomusaineiden oppimistulosten arvioinnin hankesuunnitelman. Arviointineuvosto hyväksyy osaltaan hankesuunnitelman, jonka johtaja hyväksyy arviointineuvostoa kuultuaan.

Päätös

Esityksen mukaan.

Merkittiin, että arviointineuvoston jäsen Kyösti Värri lähti kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana kello 13.00.

7 § OHJA-arvioinnin väliraportti nro 3 (Jokio ja Myllykoski-Laine)

Opinto-ohjauksen uusien muotojen arvioinnin (OHJA-arviointi) viimeisessä väliraportissa käsitellään vastuita ja yhteistyötä oppivelvollisten ohjauksessa, nuorten sijoittumista koulutuksiin sekä koulutusvalintoihin liittyviä tekijöitä. Arviointiaineistona ovat henkilöstö- ja kuntatoimijakyselyt, oppilas- ja opiskelijaryhmähaastattelut sekä Vipusen ja KOSKI-rekisterin tilastotietoja.

Perusopetuksen oppilaanohjaajien vastausten mukaan oppilaiden arvioitiin saavan eri koulutuksista tietoa hyvin, mutta noin viidennes ei osannut sanoa, miten hyvin oppilaat saavat tietoa nivelvaihekoulutuksista tai opiskelusta muualla kuin omalla paikkakunnallaan. Osa koulujen ja oppilaitosten opetus- ja ohjaushenkilöstöstä arvioi, ettei nivelvaihekoulutusten koulutuspaikkoja ole alueellisesti riittävästi. Vastausten mukaan myös nivelvaiheen tiedonsiirtokäytänteet toteutuvat edelleen vaihtelevasti.

Kunnille suunnatun kyselyn perusteella valvontavastuun resursointi tai prosessit eivät näyttäytyä valtakunnallisesti yhteneviltä. Vastausten mukaan haasteita työlle ovat muun muassa, ettei koulutuspaikkoja, -vaihtoehtoja tai erilaisia palveluita ei ole riittävästi vastaamaan nuorten erilaisiin tarpeisiin ja, ettei oppivelvollisuuslaki huomioi nuorten erilaisia tilanteita kuten tarvetta erilaisille oppimisympäristöille, tuen tarpeessa olevien nuorten koulutusmahdollisuuksien varmistamista ja heikosti suomen kieltä osaavien koulutuspolkujen tukemista. Vastausten mukaan toimiva monialainen yhteistyö ja ennakoiva ohjaus ovat merkittävässä roolissa oppivelvollisuusikäisten ohjauksessa ja heidän tarpeitaan vastaavien ratkaisujen löytämisessä.

Rekisteriaineistojen perusteella perusopetuksessa yksilöllisten oppimäärien mukaisesti opiskelleet siirtyivät suurimmalta osin opiskelemaan yleisiin ammatillisiin oppilaitoksiin. Lukio-opintoihin nämä opiskelijat eivät siirry, mutta erityisen tuen päätöksen saaneista suuri joukko jatkoi lukiokoulutukseen. Myös TUVA-koulutukseen siirtyy paljon sekä yksilöllistettyjen oppimäärien mukaisesti opiskeluita että erityisen tuen päätöksen perusopetuksessa saaneita.

Suurin osa haastatelluista nuorista kertoi valinneensa toisen asteen koulutuksen ensisijaisesti oman kiinnostuksen tai ammattihaaveen perusteella, eivätkä niinkään alueen työllisyystilanteen vuoksi. Kuitenkin koulutusvalintoihin vaikutti se, mitä koulutusvaihtoehtoja lähialueella oli, koska haastateltavat halusivat ensisijaisesti jäädä opiskelemaan kotipaikkakunnalle tai lähelle sitä.

Arviointineuvostolta toivoisimme keskustelua kysymyksistä:

- Miten toisen asteen tutkintokoulutuksissa tulisi kehittää opinto-ohjausosaamista, jotta niissä pystytään vastaamaan eniten tuen tarpeessa olevien oppijoiden ohjaustarpeeseen?
- Miten oppivelvollisten koulustarjontaan ja -paikkoihin liittyviin ongelmiin pystyttäisiin vastaamaan, jotta oppijoiden erilaiset tarpeet tulevat järjestelmässä huomioituksi?

Esitys Arviointiasiantuntijat Kati Jokio ja Siru Myllykoski-Laine esittelevät arvioinnin keskeiset tulokset ja kehittämissuositukset keskustelun pohjaksi ja kommentoitavaksi.

Päätös Esityksen mukaan.

8 § Itsereflektio arviointineuvoston toimikauden puolivälissä (Hiltunen ja Venäläinen)

Liite 3. Arviointineuvoston itsearviointi 16.5.2024

Esitys Arviointineuvoston itsearviointi on osa Karvin jatkuvaa laadunhallintaa. Tavoitteenamme on, että meillä olisi selkeä arvio kuluvastä toimikaudesta ja tukea valitulle strategiselle suunnalle. Näihin tarvitsemme arviointineuvoston palautetta. Itsearvioinnin tuloksia hyödynnetään strategian ja arviointisuunnitelman toimeenpanossa sekä toiminnan ja toimintatapojen kehittämisessä.

Arvioitavat teemat ovat: 1) Arvojen toteutuminen ja strategiset tavoitteet, 2) Kehittävä arviointi toimintaperiaatteena ja koulutusjärjestelmän kehittämisessä, 3) Arviointineuvoston toiminnan organisointi, ja 4) Yhteistyö, viestintä ja vaikuttavuus.

Arviointineuvostoa pyydetään tutustumaan etukäteen liitteeseen 3 ja siitä löytyviin arvioitaviin teemoihin ja kysymyksiin, joita käsitellään kokouksessa pienryhmissä ja kirjataan yhdessä neuvoston esiin nostamat havainnot.

Päätös Itsereflektio päätettiin siirtää pidettäväksi arviointineuvoston kokoukseen 6.6.2024. Lisäksi päätettiin, että Karvi laatii sähköisen kyselyn itsereflektion pohjaksi.

9 § Arviointineuvoston lausunto: Koulutuksen laadun kehittäminen edellyttää riippumatonta ulkoista arviointia

Liite 4. Luonnos arviointineuvoston lausunnosta

Esitys Arviointineuvosto keskustele lausunnosta ja antaa palautetta lausunnon muokkaamiseen. Lausunto käsitellään arviointineuvoston kesäkuun kokouksessa.

Päätös Esityksen mukaan.

10 § Muut asiat

Ei muita asioita.

11 § Tiedoksi

Karvin lausunnot, kannanotot ja tiedotteet:

Liite 5. Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen lausunto valtioneuvoston selonteosta VNS 2/2024: Julkisen talouden suunnitelma 2025–2028.

Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen asiantuntijalausunto muutosehdotukseen varhaiskasvatuslain henkilöstön mitoituksesta ja suhdelukujen toteutumisesta (KAA 1/2024 vp).

<https://www.karvi.fi/fi/ajankohtaista/uutiset/kansallisen-koulutuksen-arviointikeskuksen-asiantuntijalausunto-muutosehdotukseen-varhaiskasvatuslain-henkiloston-mitoituksesta-ja-suhdelukujen>

OECD:n rooli suomalaisen koulutus- ja arviointipolitiikan muotoilussa (professori Jaakko Kauko, Tampereen yliopisto) torstaina 13.6.2024 kello 10.00–11.15. Kalerikutsu lähetetty arviointineuvoston jäsenille.

Arviointineuvoston vaihtuvat jäsenet:

Mirja Hannula, johtava asiantuntija, Elinkeinoelämän keskusliitto EK (10.6.2022–31.5.2024).

Jyrki Mäkynen, toimitusjohtaja, Oy HM Profiili Ab (Suomen yrittäjät) (1.6.2024–31.5.2026)

Mikko Heinikoski, koulutus- ja työllisyysasioiden päällikkö, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry (10.6.2022–31.5.2024).

Riina Nousiainen, koulutuksen ja osaamisen asiantuntija, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry. (1.6.2024–31.5.2026).

Nikolas Bursiewicz, koulutuspolitiikan asiantuntija, Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry (10.6.2022–31.5.2024).

Johanna Fonsell, koulutuspolitiikan asiantuntija, Suomen opiskelijakuntien liitto SAMOK ry (1.6.2024–31.5.2026).

12 § Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.21.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Helsingissä 16.5.2024

Jouni Koski
puheenjohtaja

Tarja Frisk
sihteeri

Mikko Heinikoski
pöytäkirjan tarkastaja